Statutární město Ostrava
Archiv města Ostravy

Historie ostravských kin

Námět, scénář, texty,
technická spolupráce:
Antonín Barcuch, Karla Bláhová,
Radoslav Daněk, Šárka Glombíčková,
Michal Kubica, Jaroslava Novotná,
Tomáš Karkoszka, Jana Prchalová,
Lenka Rokowská, Jozef Šerka,
Hana Šústková

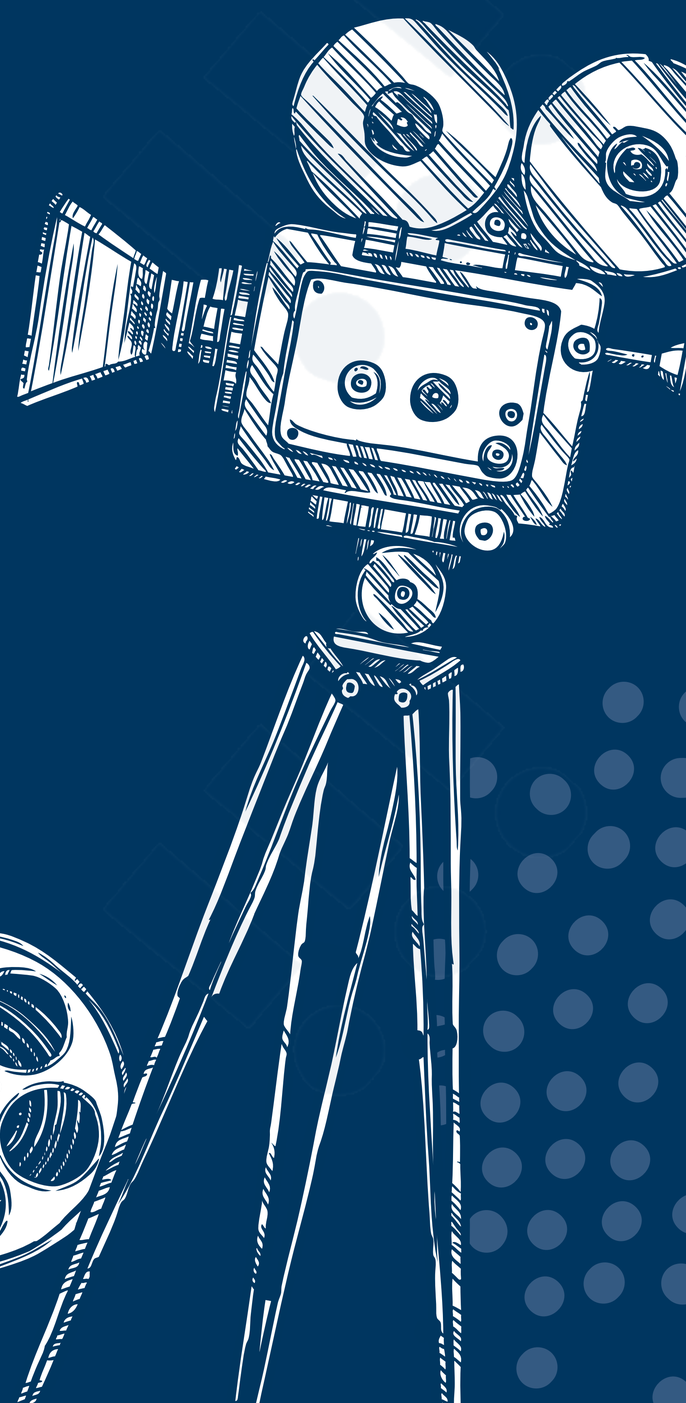

Vernisáž 6. září 2022 v 15 hodin

Ostravská kina

V roce 1895 byl v Paříži předveden první kinematograf bratří Lumièrů. Převratná novinka, která ovlivnila svět zábavy na příštích více než sto let, si záhy začala klestit cestu do světa. První filmová představení v českých zemích mohli diváci zhlédnout v Karlových Varech, Mariánských Lázních, Brně, Ústí nad Labem, Moravské Ostravě a Praze již v roce 1896. O rok později se promítal první film v sále Meisslova hostince v Přívoze, který sem přivezla firma Lumière z Lyonu.

Noviny Radhošť přinesly 4. října 1896 informaci o prvním filmovém promítání v Ostravě, které se událo v sálu hostince Pod Lipou. Zorganizoval ho vítkovický fotograf R. Slezák. O několik dní později se další filmové představení uskutečnilo v hotelu Gambrinus na Hlavním (dnes Masarykově) náměstí. Stalo se tak o čtrnáct dní dříve než v Praze. Od roku 1897 fungovaly na Ostravsku pojízdné kinematografy firmy bratří Lumièrů z Lyonu. Na programu byl pětiminutový film Výbuch křižníku Maine nebo čtyřicetiminutový snímek o búrské válce. Stále se promítalo ve společenských sálech místních hotelů a hostinců – Německého domu, vítkovického závodního hotelu, Meisslově hostinci, a ve stanech či dřevěných boudách kočovných společností, jako bylo kočovné divadlo „živých fotografií“ Kosmograf bratří Oeserů, které navštívilo Ostravu v roce 1901 nebo Grand théatre electrique Karla Bedřicha Lifka v roce 1907.

První stálé ostravské kino pojmenované vznešeně The Empire Bio Company majitele Filipa Schafera, majitele kina v Olomouci, otevřelo 6. 6. 1908 na Antonínově náměstí (dnes Smetanovo náměstí). Budova byla dřevěná se dvěma věžemi s baňatými kopulemi, osvětlená stovkami barevných žárovek, uvnitř byly podlaha z udusané hlíny a sedátka sbitá z fošen. Filmy se v ní promítaly až do roku 1920, kdy byla zbourána. Již před rokem 1908 fungovalo i minikino v krámku J. Maurera na Zámecké ulici. V roce 1911 se otevřelo Elektrické divadlo, první kino v Mariánských Horách. O rok později bylo naproti Německého domu, vedle budovy nádraží Místních drah otevřeno kino Elite. Bylo zděné a opatřené čalouněnými sedadly. Provoz zahájilo 22. května 1912 filmem Kryštof Kolumbus. Zrušeno bylo již v roce 1923 v souvislosti s výstavbou banky.

V roce 1926 bylo jen v Moravské Ostravě v provozu 9 kin, největším z nich bylo kino Kosmos s 972 místy. V dalších ostravských obcích tehdy fungovalo dalších 19 biografů. V lednu 1930 byl v Ostravě poprvé promítán zvukový film „Bílé stíny“, americké produkce. Stalo se tak v slezskoostravském kině Palace, které bylo po roce 1945 přejmenováno na kino Oko.

Během druhé světové války byla některá kina uzavřena. Po válce byla kina znárodněna a provozována Správou státních kin na základě dekretu prezidenta Beneše o znárodnění československé kinematografie. V roce 1957 byla správa kin převedena na obvodní národní výbory. V roce 1980 vznikla Městská správa kin. V tomto období byla rušena zejména malá kina v okrajových částech Ostravy a upřednostňovala se výstavba velkokapacitních kinosálů jako bylo např. kino Máj.

Novou etapu v životě kin přinesla 90. léta 20. století. Některá kina byla zprivatizována, jiná zůstala v majetku městských částí, avšak převážná většina z nich byla do roku 2000 zrušena. Mezi lety 2000 až 2012 vznikly v Ostravě dva multiplexy s moderně vybavenými kinosály a audiovizuální technikou. Vedle nich funguje několik menších artových kin a pořádají se příležitostná filmová promítání ve venkovním prostoru.

Vývoj počtu kin v Ostravě:

1926: 28 biografů
1927: 32 biografů
1928: 40 biografů
1955: 20 biografů
1969: 29 biografů
1975: 22 biografů
1983: 20 biografů
2022: 6 biografů (z toho 2 multiplexy)

1

2

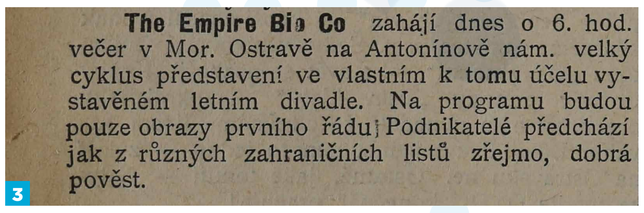
The Empire Bio Co zahájí dnes o 6. hod. večer v Mor. Ostravě na Antonínově nám. velký cyklus představení ve vlastním k tomu účelu vystavěném letním divadle. Na programu budou pouze obrazy prvního řádu. Podnikatelé předchází jak z různých zahraničních listů zřejmo, dobrá pověst.
3

4

5

6

7

8

9

1 Novinová upoutávka na první veřejná filmová promítání v Ostravě v roce 1896.

2 Reklama prvního ostravského stálého biografu. Svou činnost zahájil 6. června 1908.

3 The Empire Bio Co. promítalo několikrát denně.

4 Proslulé ostravské kino Elektra v Hornickém domě.

5 Kino Vesmír, původně Kosmos. Dnes slouží pro potřeby Vysoké školy báňské – TUO.

6 Mnoho ostravských filmových premiér se uskutečnilo v kině Vesmír. Tato je z 6. května 1982.

7 Kino Elektra se stalo v 80. letech dějištěm celostátních seminářů filmových klubů, 1982.

8 Premiéra filmu Sestřičky z roku 1984 v kině Luna.

9 Kino Máj, nejmodernější ostravské kino vybudované před rokem 1989. Svému účelu přestalo sloužit v roce 2001. Mělo dva sály – červený a modrý. Dnes depozitář Ostravského muzea.

Moravská Ostrava a Přívoz

První filmová představení v Moravské Ostravě a v sousedním Přívoze se uskutečnila v roce 1896, tedy jen krátce poté, co bratři Lumièrové předvedli v Paříži svůj přelomový vynález. Odehrávala se např. v Národním domě, v Německém domě či v různých hostincích. Na počátku 20. století se filmy promítaly především v kočovných kinematografech, jako bylo Elektrické divadlo Oskara Gierkeho, Oeserovo divadlo či Grand theatre electrique, které do Moravské Ostravy a okolí zajížděly často opakovaně a ve vícedenních turnusech.

Jako první kino v Moravské Ostravě se v dobové vzpomínce uvádí malý promítací sál, jenž zřídil v domě na Hlavní třídě č. 5 spolumajitel elektrotechnického závodu Josef Maurer. Nedlouho nato vybudoval v roce 1908 v Moravské Ostravě skutečné stálé kino pod názvem The Empire Bio Company Filip Schafer z Olomouce. V sousedním Přívoze byl prvním majitelem kinematografu Alois Pekař, který od roku 1910 provozoval veřejná filmová představení v provizorní boudě na rohu ulic Nádražní a Muglinovské. První stálé kino zde pod názvem Promenade otevřela v roce 1913 Vídeňanka Anna Servus a druhé přívozské kino, nazvané Orbis, vzniklo až za první republiky.

V meziválečné době došlo k podstatné změně – od roku 1921 nemohli filmová představení nadále pořádat soukromníci, ale pouze veřejné organizace. Již v roce 1919 získala kinolicenci tělocvičná jednota Sokol v Moravské Ostravě, která provozovala v sokolovně na třídě Československých legií a též v sousedním Národním domě kino pod názvem Kosmos, jenž zůstal i nové budově, vystavěné v roce 1925 na Tyršově ulici. V roce 1927 bylo v Hornickém domě na Nádražní ulici otevřeno kino Elektra a krátce před vypuknutím druhé světové války vzniklo v Moravské Ostravě v roce 1938 kino Alfa.

Znárodnění kinematografie po roce 1945 se týkalo tří kin v Moravské Ostravě a dvou v Přívoze a jejich počet se další čtvrtstoletí neměnil. Od roku 1949 se také nově vybudovaný zimní stadion na čas proměňoval v letní kino. Až do roku 1963 se zde pravidelně konal Filmový festival pracujících, nejmasovější filmová akce v komunistickém Československu. O představení, která mohlo najednou zhlédnout až 11 tisíc diváků, byl mimořádně velký zájem a jejich součástí obvykle bývala i beseda s filmovými tvůrci. Později se festivalové letní kino přesunulo na výstaviště na Černé louce. Některá menší kina zanikla na počátku normalizace, ovšem osud řady tradičních kin byl zpečetěn teprve v krizových 90. letech. Přesto vznikala i kina nová, což byl případ na svoji dobu poněkud naddimenzovaného Máje, ale i oblíbeného Minikina, jež vzniklo v roce 1993 v předváděcím sále někdejšího Ostravského filmového podniku na ulici Čs. legií a v roce 2007 se přesunulo do současných prostor na Kostelní ulici.

3

4

5

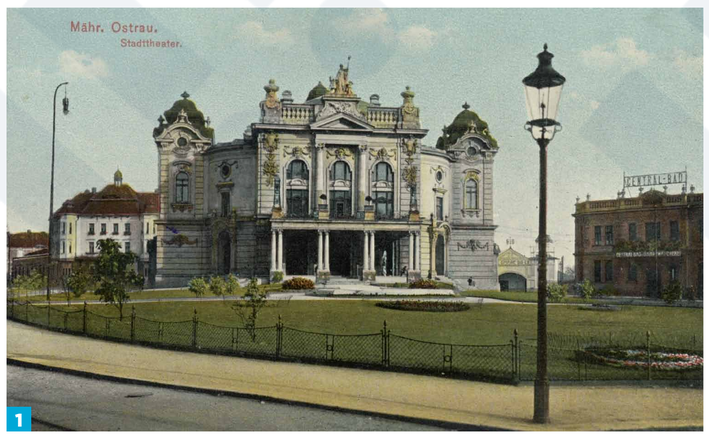

1

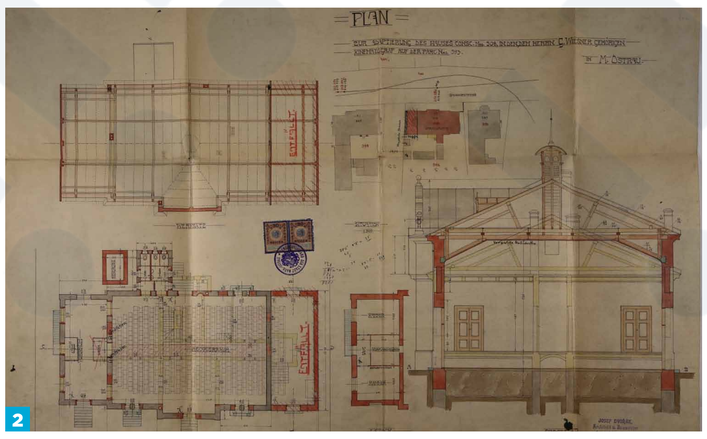

2

6

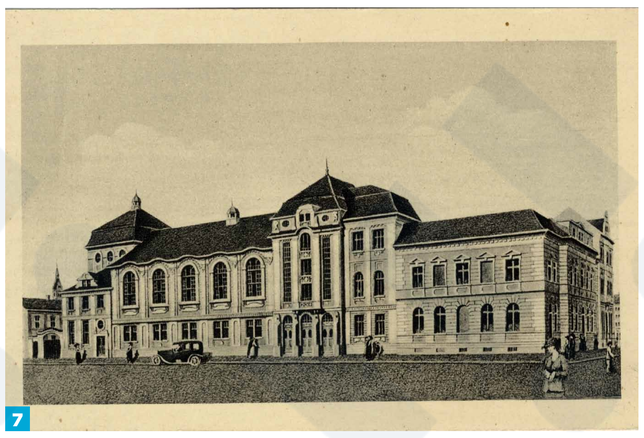
7

8

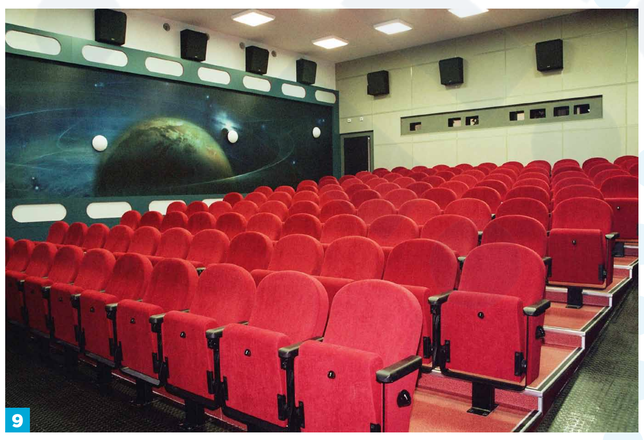
9

1 Dřevěná budova The Empire Bio Company se nacházela za tehdejším Městským divadlem (na snímku objekt v pozadí vpravo od divadla). Do provozu byl podnik uveden 6. 7. 1908, ovšem v konkurenci kočovných kinematografů se mu obchodně příliš dobře nevedlo. O pouhé dva roky později jej proto převzal Josef Maurer. Mezi současníky se nejstaršímu ostravskému kinu nelichotivě přezdívalo „bleší bouda“ či „blechárna“. Asi také proto sloužilo svému účelu jen do roku 1920.

2 Do první světové války vzniklo v Moravské Ostravě ještě kino Elite Gottfrieda Wiesnera a Franze Bumbaly. V roce 1912 bylo v domě č. pop. 308 na Nádražní ulici (naproti Německému domu) adaptováno podle plánů stavitele Jóži Dvořáka. Později se podnik označoval „Lido-Bio“ a zanikl se zbouráním domu v roce 1923.

3 Anna Servus provozovala v Přívoze na Nádražní ulici kino Promenade do roku 1923, kdy jí nebyla z důvodu nové zákonné úpravy prodloužena licence. Kino v následujícím období a poté, co bylo krátce v důsledku hospodářské krize uzavřeno, přešlo pod názvem Savoy nejprve na Masarykovu ligu proti tuberkulóze a později na Družinu čs. válečných poškozenců. Po druhé světové válce neslo název Odra a na konci 60. let se do něj nakrátko nastěhovalo Bio Illusion, zaměřené na promítání archivních filmů, které sem bylo přeneseno z Parku kultury a oddechu na Černé louce. Naposledy se zde promítalo roku 1970.

4 V letech 1920–1921 vybudoval Alfréd Langer na rohu Nádražní a Mariánskohorské ulice kino Orbis. Za tím účelem si pronajal kinematografickou licenci od obce Přívozu, které však nakonec po jeho podnikání zůstaly hlavně vysoké dluhy. Od roku 1925 neslo kino název Světelné hry Odeon a licenci k promítání filmů v něm o pár let později převzal přívozský odbor Masarykovy ligy proti tuberkulóze. Po druhé světové válce bylo kino uzpůsobeno promítání širokoúhlých filmů a dostalo nový název Svoboda. K jeho zrušení došlo v roce 1991, když bylo nedaleko odsud zprovozněno nové kino Máj.

5 Moravskoostravský Sokol investoval do stavby kina Kosmos velké prostředky. Projekt budovy tehdy největšího ostravského kina s kapacitou 961 míst připravili architekti František Kolář a Jan Ruby. V roce 1930 se právě zde promítal v Moravské Ostravě poprvé zvukový film. Za okupace bylo kino přejmenováno na Svět a po roce 1948 pak na Vesmír. V té době už z něj bylo tzv. premiérové kino, což z něj činilo nejnavštěvovanější podnik ve městě. Jedno z nejstarších ostravských kin přežilo svůj zánik a původnímu účelu slouží dodnes. Na přelomu tisíciletí se stalo obětí digitalizace filmu a nástupu multikin. Poté, co jej od města převzala Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, v něm bylo obnoveno i promítání filmů v podobě Akademického filmového klubu.

6 V monumentální budově Hornického domu, vybudovaného v Moravské Ostravě v roce 1923 podle projektu architektů Františka Koláře a Jana Rubého, byl zřízen o tři roky později rovněž kinosál s kapacitou 763 sedadel. Promítat se v něm začalo od Nového roku 1927. Kino Elektra bylo vedle Vesmíru nejvýznamnějším ostravským premiérovým kinem a v době normalizace se v něm, stejně jako ve Vesmíru, konal pravidelně Festival sovětského filmu. Jako jedno z mála ostravských kin fungovalo beze změny názvu až do roku 1991, kdy bylo z hygienických důvodů uzavřeno.

7 Kino Alfa ve Veleslavínově ulici vzniklo adaptací koncertního sálu sociálně demokratického Lidového domu podle projektu bratrů Čestmíra a Lubomíra Šlapetových. Na počátku nacistické okupace se stalo předmětem germanizace české kinematografie a přešlo do majetku německé filmové společnosti UFA, podobně jako někdejší sokolské kino Kosmos, které v roce 1943 zabavil Úřad říšského protektora a prodal je téže společnosti. Po válce se kino Alfa přejmenovalo na Družbu. Zaniklo v době normalizace přestavbou na kulturní dům, jehož prostor později sloužil jako aula Ostravské univerzity, a dnes je zde společenský sál.

8 Výstavba kina Máj na sídlišti Jirská se plánovala již na počátku 80. let, dokončeno a uvedeno do provozu však bylo teprve v roce 1991. Jednalo se o největší městské kino, jehož dva promítací sály mohly pojmout zhruba 600 diváků. Tato kapacita ovšem nebyla nikdy plně využita a už po deseti letech existence byl provoz kina ukončen. Po rekonstrukci budovy se v ní od roku 2015 nacházejí depozitáře Ostravského muzea.

9 S otevřením Domu kultury pracujících Vítkovic (dnes Dům kultury města Ostravy) v roce 1961 v něm začalo fungovat rovněž Kino náročného diváka. Od roku 1963 s ním byla spojena činnost Klubu náročného diváka, který v Ostravě vznikl již 1958 a původně pořádal představení v kinech Vesmír a Elektra. V krizovém období počátkem 90. let oceňované kino dočasně zaniklo a v roce 1994 na něj navázalo Kino Art. Na snímku je zachycen jeho sál po rekonstrukci v roce 2004, v době zahájení obnovené činnosti Klubu náročného diváka. Programové zaměření na artovou produkci a dokumentární tvorbu vedlo ke spolupráci Kina Art s filmovými festivaly a učinilo z něj i místo konání filmových přehlídek Febiofest, Jeden svět, Ostrava Kamera Oko či Ekofilm.

Vítkovice

První stálé kino ve Vítkovicích bylo umístěno v Dělnickém domě na Šalounově ulici. Promítalo se zde od listopadu 1908 do r. 1934, kdy bylo kino pro velké ztráty způsobené nástupem zvukového filmu uzavřeno.

Další možností, kde mohli obyvatelé Vítkovic vidět nové filmy bylo kino, které otevřel Franz Schober v dřevěné boudě na Tržním náměstí hned v prosinci 1908 pod názvem První vítkovické elektrické lidové divadlo. V r. 1910 se kino, již s názvem Central, přestěhovalo do novostavby na dnešní Halasově ulici navržené ostravskými architekty Františkem Grossmannem a Františkem Fialou. Kromě filmů pro dospělé kino uvádělo rovněž bezplatná představení pro všechny žáky vítkovických škol. Uváděly se zde převážně filmy německé produkce. Po otevření kina Rekord v těsném sousedství v r. 1931 se situace kina Central zhoršila, takže muselo být v r. 1933 uzavřeno a po dlouhou dobu bylo využíváno pouze příležitostně. V kině se začalo znovu promítat na podzim 1939. V prosinci 1948 došlo ke změně názvu na Jas. Vnitřní i vnější podobu stavby změnila rekonstrukce v letech 1962–1963. Ze sálu zmizely balkony i štukové ozdoby, zůstalo zde stupňovité hlediště. Naposledy se v kině promítalo v září 1987.

Další kino provozoval již před 1. světovou válkou ve svém hostinci na rohu ulic Ocelářské a Obránců míru Adolf Haberfeld. Promítání se mu vyplácela, a tak vystavěl brzy novou budovu, určenou pro filmová představení – kino Imperial. Kino bylo uvnitř černě vymalováno, a proto se mu říkalo „márovna“. Po vzniku Československé republiky mohly být kinematografické licence udělovány pouze dobročinným a veřejně prospěšným organizacím a spolkům. Kino Imperial tak získal v listopadu 1923 odbor Masarykovy ligy proti tuberkulóze. Kino disponovalo 631 sedadly a ve 30. letech 20. století stála jedna vstupenka průměrně 2,76 Kč. Od r. 1945 do jeho uzavření v r. 1970 hrálo kino pod názvem Moskva.

V blízkosti kina Central začalo v r. 1931 promítat jedno z největších a nejmodernější kin na Ostravsku, kino Rekord. Budovu pro tělocvičnou jednotu Sokol navrhli architekti František Kolář a Jan Rubý z Moravské Ostravy. Kino zahájilo provoz 2. 10. 1931 českým filmem Osada mladých snů. V září 1939, po incidentu, kdy obecenstvo křičelo a pískalo při záběrech na představitele nacistického Německa ve filmovém týdeníku, bylo kino uzavřeno a jednota přinucena k jeho pronájmu Němci Dorasilovi. Po tomto opatření české publikum kino bojkotovalo a raději navštěvovalo kina v Mariánských Horách, Zábřehu a Hrabůvce. V roce 1941 bylo kino přejmenováno na Viktoria. Budova kina poškozená na konci války byla znovu otevřena v únoru 1947 a v prosinci následujícího roku bylo kino přejmenováno na Mír. Promítalo se v něm až do 90. let 20. století.

1

Elektrické divadlo
v Dělnickém domě ve Vítkovicích.
V neděli dne 18. prosince 1910
čtyři představení
Začátek těchto o 2. a 4. hod. odpoledne a o 6. a 8. hod. večer.
PROGRAM:
Lov na lvy v Africe. Přírodní snímek.
Císařova ordonance. Umělecký film. Histor. příběh z doby návratu Napoleona I. z ostrova Elby. Drama.
Socha. Komické.
Výlet na gardaské jezero. Přírodní snímek.
Přítel ze školy. Dle Schillera. Drama.
Krimmlovy vodopády. Přírodní snímek.
Max jako začátečník v kinematografii. Komické.
Duše velikán. Drama. Barevná kinematografie od P. Fr. **Müller lovi.** Velmi komické.
O 10. hod. dopoledne dětské představení zdarma.
Mezi představením KONCERT.
Ceny míst: I. místo 60 h, II. místo 40 h, III. místo 20 h. Děti platí na všech místech polovici.
Změny programu vyhrazeny.
K hojné návštěvě zve
DIVADELNÍ KOMITÉ.
2

DUCH ČASU
První Vítkovické elektrické
Lidové divadlo
na Tržním náměstí.
Divadlo jest dobře vytopeno. Zcela novým strojem opatřeno.
Každý druhý den nový zajímavý program.
Ve všední dny mimo středu a sobotu odbývá se pouze jedno představení o 8. hod. večer. — Ve středu a sobotu začíná první představení o půl 4 hod odpoledne a druhé v 8 hodin večer. — V neděli a ve svátek vždy 5 představení: první o 10. hodině dopoledne, pak o 2 hodině a o 4. hodině odpoledne, o 6. a 8. hodině večer.
Bližší sděleno bude plakáty.
Proti prokázání se tímto inserátem s číslem novin u kasy, 20 proc. levnější vstupenky. 104 P
3

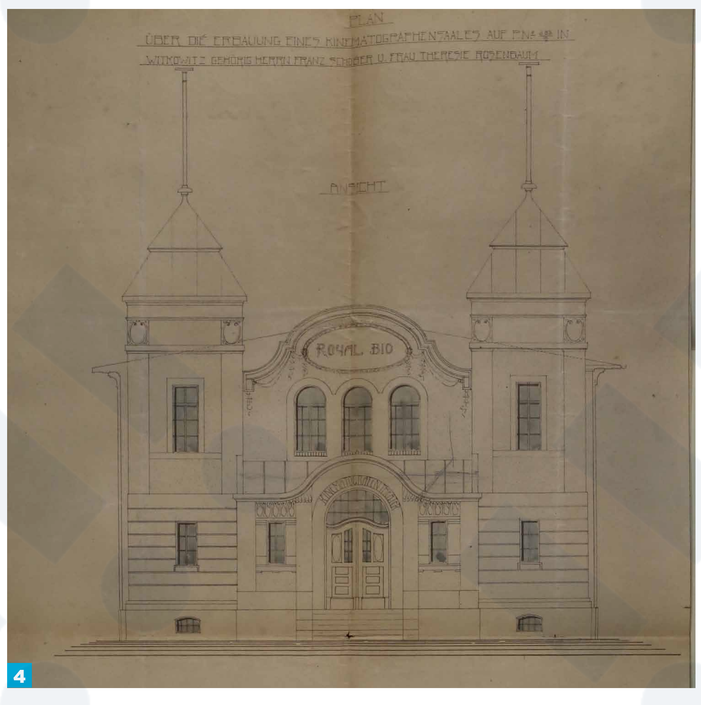

4

5

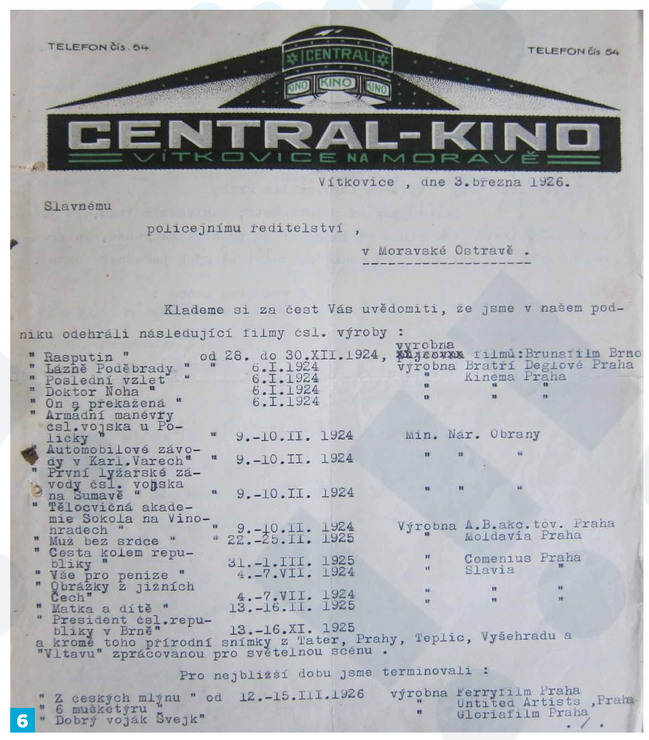

6

7

IMPERIAL KINO
Vítkovice Dlouhá ul.
Začátek představení o 8. hod. večer, v neděli a ve svátek o 2., 4., 1/47. a 1/2 9. hodině. Ceny míst: 1 m 80, 40, 20 h, děti polovici.
Od 16. května do 18. května:
V přístavu zkázy.
Napínavé drama v 6. jed.
8

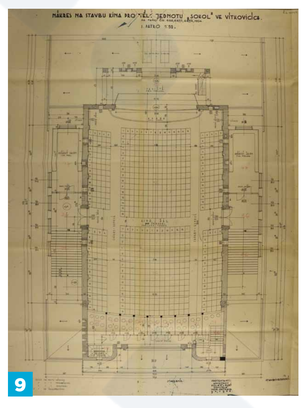
9

Der Postmeister
nach der unsterblichen Novelle des berühmten russischen Dichters A. S. PUSCHKIN ist das filmkünstlerische Ereignis, mit dem an
Freitag, den 6. September 1940
das »REKORD« — Tonfilmtheater in Witkowitz die Spielzeit 1940-41 einleitet.
HEINRICH GEORGE,
HILDE KRAHL,
Siegfried Breuer,
POŠTMISTR
podle nesmrtelné novely slavného ruského básníka A. S. PUŠKINA je filmovou uměleckou událostí, jíž zahajuje sezonu 1940-41
v pátek dne 6. září 1940
KINO »REKORD« ve Vítkovicích
HEINRICH GEORGE,
HILDE KRAHL,
Siegfried Breuer,
10

Pod záštitou Osvětové rady ÚNV statutárního města Ostravy koná se
v neděli 2. února t. r. o 14. hodině odpolední
slavnostní otevření státního kina »REKORD«
v Ostravě - Vítkovicích.
POŘAD SLAVNOSTI:
O 14 hod. koncert hudby SNB před kinem »Rekord«,
o 14.30 hod. odevzdání budovy veřejnosti,
o 15 hod. proslovy zástupců ministerstev, filmů a úřadů,
o 15.45 hod. zahájení premiérou českého hudebního filmu
»HOUSLE A SEN«
11

12

1 Český a Dělnický dům – dvě místa spojená s historií vítkovických kin. V Dělnickém domě se promítalo od r. 1908 do r. 1934 a v Českém domě od r. 1921.

2 Plakát na představení v kině Dělnického domu (pozdější kino Universum), 18. 12. 1910.

3 Inzerce v denním tisku informující o otevření Prvního vítkovického elektrického lidového divadla, které provozoval Franz Schober od konce r. 1908 v dřevěné boudě na Tržním náměstí.

4 Návrh na stavbu kina Central pro Franze Schobera a Terezii Rosenbaumovou z r. 1909, který vypracovali architekti František Grossmann a František Fiala z Moravské Ostravy. V kině na dnešní Halasově ulici naproti tržnici se nacházel sál o délce 23 m a šířce 13 m s jevištěm, menším prostorem pro orchestr a galerií. Stavba nového kina přišla majitele na 75 000 korun.

5 Hlavičkový papír kina Central Franze Schobera s vyobrazením budovy a sálu kina.

6 Přehled promítaných filmů v kině Central v letech 1924–1925. Kino bylo během hospodářské krize zavřeno a od r. 1933 využíváno pouze příležitostně. V srpnu 1939 získal kino do nájmu Němec Dorasil a opět zahájil jeho pravidelný provoz pod názvem „Erstes deutsches Tonfilmtheater Central“. Kino se profilovalo na filmy německé produkce.

7 Kino Jas (dříve Central), podoba po rekonstrukci v letech 1962–1963. Historizující stavbu s věžičkami nahradila moderní budova s rovnou střechou. Slavnostní otevření kina se konalo 8. 3. 1963. V kině se promítalo do r. 1987.

8 Reklama v denním tisku na promítání v kině Imperial. Kino otevřel Adolf Haberfeld před r. 1914 nejprve ve svém hostinci a brzy na to postavil hned vedle na dnešní ulici Obránců míru zcela novou budovu kina. Ve 30. letech 20. století se v kině konalo až 16 představení týdně. V letech 1945 až 1970 hrálo kino pod názvem Moskva.

9 Plán sálu kina Rekord postaveného na místě zrušeného hřbitova na dnešní Halasově ulici v letech 1930–1931 podle návrhu architektů Františka Koláře a Jana Rubého z Moravské Ostravy. Kino provozovala Tělocvičná jednota Sokol Vítkovice od října 1931.

10 V době 2. světové války vedl kino Rekord Němec Dorasil, který jej později přejmenoval na kino Viktoria.

11 Reklama v denním tisku na otevření kina Rekord 2. 2. 1947 po opravách budovy poškozené při osvobozovacích bojích v dubnu 1945.

12 Od r. 1948 do 90. let 20. století, kdy zde bylo promítání ukončeno, hrálo kino Rekord pod názvem Mír.

Mariánské Hory

První kino v Mariánských Horách otevřeli hostinský František Frank a zednický mistr Bartoloměj Crhounek pod názvem Elektrické lidové divadlo. Kino zahájilo provoz večerním představením v sobotu 30. září 1911. Promítalo se v prostorné dřevěné budově, která stála na rohu dnešních ulic Přemyslovců a Závišovy. Představení si často nechtěly nechat ujít ani školní děti, což se nelíbilo pedagogům místních škol, protože podle jejich názoru „kusy tam hrané jsou většinou pro mládež školou povinnou nevhodné, ba zrovna znemravňující“. Žádali dokonce, aby byli „neposlušní žáci“ z kina vyvedeni a jejich jména předána škole. V r. 1919 přistavěl majitel kina k jeho čelní straně čekárnu, v níž se nacházela pokladna a bufet a zvětšil projekční místnost. Bio Frank přestalo promítat roku 1925.

Nejznámějším kinem v Mariánských Horách bylo kino Slavia, které se nacházelo v sále stejnojmenného hotelu na rohu dnešních ulic 28. října a Slavníkovců. Povolení k užívání adaptovaného sálu hotelu pro kino s kapacitou až 400 diváků bylo uděleno v prosinci 1914 Anně Sylnée-Stranské z Vídně. V r. 1915 převzal provozování kina Jan Slabý z Hulvák. Tehdy ještě němá filmová představení doprovázel pianista s houslistou a překladatel, který německé titulky překládal do češtiny. Po vzniku Československa došlo k odnětí kinematografických licencí soukromníkům. Majitelkou licence kina Slavia se v r. 1923 stala Československá dělnická tělocvičná jednota v Mariánských Horách, kterou manželé Slabí zastupovali. V r. 1924 nechali postavit podle projektu bratří Špačků ze Slezské Ostravy zcela novou budovu na ulici Slavníkovců v těsné blízkosti hotelu Slavia, kam se kino přestěhovalo. První promítání v novém kině se konalo 29. 11. 1924. Jan Slabý zemřel v r. 1940 a vedení kina převzaly jeho děti Jan a Jiřina Slabí. Provoz kina skončil v roce 1988 pro velkou ztrátovost.

Licence Františka Franka byla v září 1925 převedena na Okresní péči o mládež. Nové kino Osvěta nejprve promítalo v sále hotelu Slavia, kde dříve provozoval kino Jan Slabý, a od r. 1927 v sále nedalekého hotelu U Koule, známého střediska sociální demokracie. Nový sál byl téměř stejně velký jako sál kina Slavia. Čistý zisk z promítání byl určen na podporu osiřelých a nejchudších dětí. Kromě filmových představení se zde často pořádaly koncerty a jiné kulturní akce. Od r. 1941 až do svého uzavření v roce 1955 neslo kino název Adria.

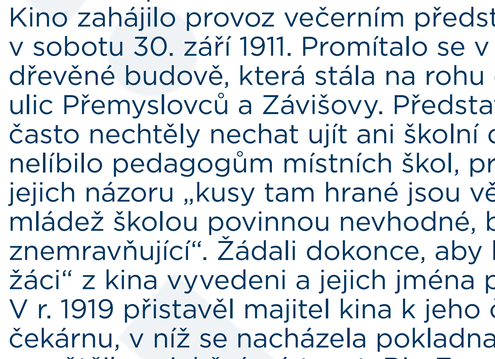

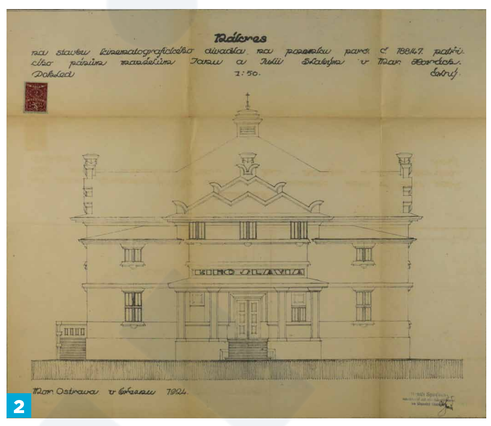

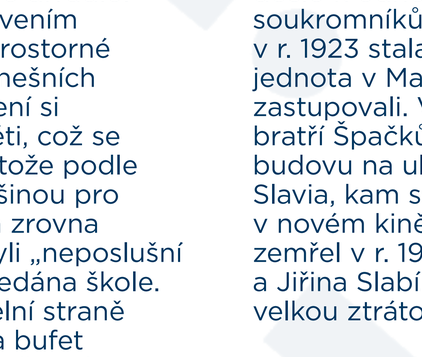

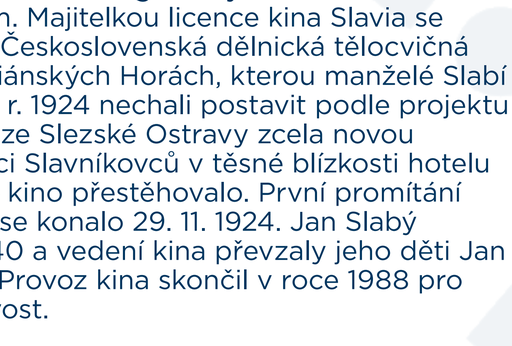

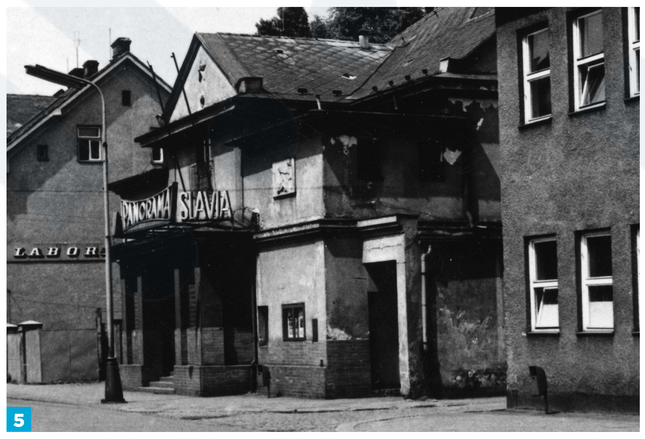

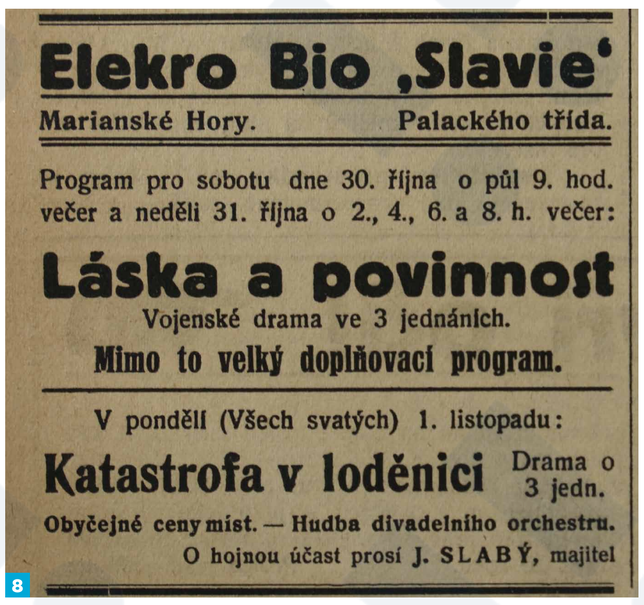

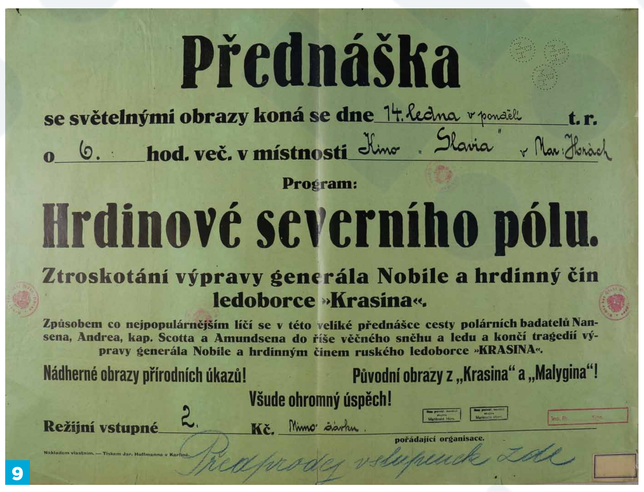

1 Čelní pohled kina Frank a půdorys sálu se 437 sedadly na rohu dnešních ulic Přemyslovců a Závišovy, 1911. V kině se promítalo do r. 1925.

2 Návrh na stavbu kina Slavia na ulici Slavníkovců podle projektu bratří Špačků ze Slezské Ostravy, 1924.

3 Sál kina Slavia z r. 1924, které patřilo ve své době k největším kinům na Ostravsku. Představení mohlo sledovat v hlavním sále až 654 diváků. Pod jevištěm se nacházel prostor pro orchestr, který doprovázel tehdy ještě němá filmová představení. Součástí kina bylo také předsálí s bufetem.

4 V roce 1923 se stala majitelkou koncese kina Slavia Československá dělnická tělocvičná jednota v Mariánských Horách, která se s manželi Janem a Julií Slabými dohodla na stavbě zcela nové budovy.

5 Kino Slavia na ulici Slavníkovců, 1975. Provoz kina skončil v r. 1988.

6 Hostinec U Koule na rohu dnešní ulice 28. října a Přemyslovců s kinem Osvěta, 30. léta 20. století. Poslední představení se v kině konalo v roce 1955 a o čtyři roky později byla budova hostince demolována.

7 Reklama na zahajovací představení nového kina Frank v sobotu 30. 9. 1911. V kině se promítalo jedno představení v sobotu a tři představení v neděli. Filmy byly většinou opatřeny českými titulky jako v jediném kině na Moravě.

8 Reklama na filmové představení v kině Slavia z r. 1915, které se tehdy nacházelo ve stejnojmenném hotelu na ulici Slavníkovců.

9 V kinech se nekonala pouze filmová představení, ale také popularizační přednášky doplněné filmovými ukázkami. Přednáška o polárních badatelích „Hrdinové severního pólu“ se uskutečnila v kině Slavia 14. 1. 1941.

10 Plakát na filmová představení v kině Osvěta z r. 1927.

11 Plakát na filmová představení v kině Adria (dříve Osvěta) z r. 1942.

Slezská Ostrava

Prvním a na dlouhou dobu jediným kinem ve Slezské Ostravě bylo kino Palace, vystavěné v roce 1912 na Zámostí v blízkosti řeky Ostravice. Dnes bychom jej hledali na Bohumínské ulici vlevo od pěší lávky přes Ostravici z Moravské Ostravy na Gagarinovo náměstí ve Slezské Ostravě. Kinematografickou licenci pro kino Palace získal elektrotechnik z Moravské Ostravy Hanuš Dorasil, majitelem na svou dobu moderní budovy s fasádou navrženou Alfonsem Muchou byl Angličan ing. David Small. „Skvostná stavba," jak ji označoval dobový tisk, měla kapacitu 800 míst a promítalo se americkými stroji na sádrovou stěnu. Dění na plátně doprovázela dvakrát týdně Havlasova kapela a v ostatní dny klavíristka Ondříčková, německé titulky němých filmů byly při promítání překládány do češtiny. Od r. 1921 byl majitelem kina Palace spolek Národní divadlo moravskoslezské, který v něm v lednu 1930 poprvé uvedl zvukový film, a to snímek amerického režiséra Williama van Dyka „Bílé stíny". Po roce 1945, kdy proběhlo znárodnění filmového průmyslu včetně kin, došlo ke změně názvu na kino Oko. V souvislosti s přeměnou hornické kolonie Kamenec na panelové sídliště a rozšiřováním Bohumínské ulice byla již zastaralá budova kina „Oko" v roce 1974 zbourána.

Vzhledem k tomu, že se v letech 1933–1934 uskutečnila adaptace levé poloviny bývalého Wechsbergova hostince (čp. 917) na Hladnově na rohu dnešních ulic Lanové a Michálkovické a vedle nových hostinských místností vznikl divadelní sál s jevištěm, vhodný také k promítání filmů, nenechalo na sebe udělení kinolicence dlouho čekat. V době 2. světové války provozoval kino s 250 sedadly, které se nazývalo Zentral, František Pfleger. Po znárodnění československé kinematografie v roce 1945 vedla kino, přejmenované na Květen, Správa státních kin v Ostravě. Na počátku 50. let se na zdech sálu začaly objevovat trhliny, způsobené poklesem budovy, množily se stížnosti návštěvníků na rušení představení podnapilými hosty restaurace a v roce 1956 dovršil neutěšenou situaci požár budovy. I když došlo k adaptaci domu, kritický pokles návštěvnosti kina se nezastavil, což vedlo v r. 1967 k jeho zrušení.

KINO PALACE v POLSKÉ OSTRAVĚ

ZASTÁVKA LOKÁLNÍCH DRAH POL. OSTRAVA :: :: HRUŠOV — MICHÁLKOVICE. :: :: VYNIKAJÍCÍ KONCERTNÍ DŮM A DIVADLO SVĚTELNÝCH OBRAZŮ PRO UMĚNÍ, VĚDU A ZÁBAVU

TELEFON ČÍS. 804/II :: BANKOVNÍ ÚČET: A. WECHSBERG A SPOL. V MORAVSKÉ OSTRAVĚ. :: TELEGRAMY: KINOPALACE, POLSKÁ OSTRAVA. :: TELEFON ČÍS. 804/II

1

KINO SVĚTOZOR

KUNČIČKY U OSTRAVY

TELEFON číslo 4

Neděle 21. srpna

o půl 7. hod. a 8¾ hod. večer.

II. EPOCHA grandiosního románu VIKTORA HUGA

BÍDNÍCI

V neděli o 3. hodině zvláštní představení při snížených cenách Bídníci II. epocha.

2

Kunčičky

V Malých Kunčicích (dnes Kunčičkách) požádala krátce po 1. světové válce v roce 1920 o přidělení kinematografické koncese místní skupina Družiny válečných poškozenců. Místní správní komise, která v té době spravovala obec, se rozhodla tuto žádost nedoporučit, a naopak sama požádala o licenci. Zemská vláda slezská v Opavě žádosti obce Malé Kunčice vyhověla a udělila jí 2. srpna 1921 kinematografickou koncesi. Obec sama nehodlala řídit každodenní provoz kina a uzavřela smlouvu o pronájmu koncese s válečným invalidou, hercem Národního divadla moravskoslezského Ludvíkem Součkem. Tichým společníkem Ludvíka Součka byl kunčický učitel a pozdější starosta Jan Čech, který po krátké době vedení biografu převzal. Pro biograf nazvaný Světozor byl adaptován sál v hostinci Anny Borovcové. Ve druhé polovině 20. let 20. století se Kunčiček velmi silně dotkla hospodářská stagnace, zároveň klesala návštěvnost kina, které hrálo 9–10 měsíců v roce, takže rentabilita kina poklesla. V roce 1934 se ujala myšlenka na výstavbu nového kina. Vzniklo přestavbou obecního domu na Holvekově ulici, v němž byla do té doby umístěna mateřská škola. V roce 1951 se kino stalo premiérovým a bylo přejmenováno na kino Horník. Návštěvnost byla velmi dobrá a často byly lístky na všech 294 sedadel vyprodány. V roce 1970 byl Horník rekonstruován na promítání širokoúhlých filmů a v 80. letech opraven. Dnes je na jeho místě holá pláň. Kino bylo v roce 1992 pronajato soukromému subjektu pro účely skladování a postupně se dostalo do tak nevyhovujícího stavu, že muselo být kolem roku 2010 zbouráno.

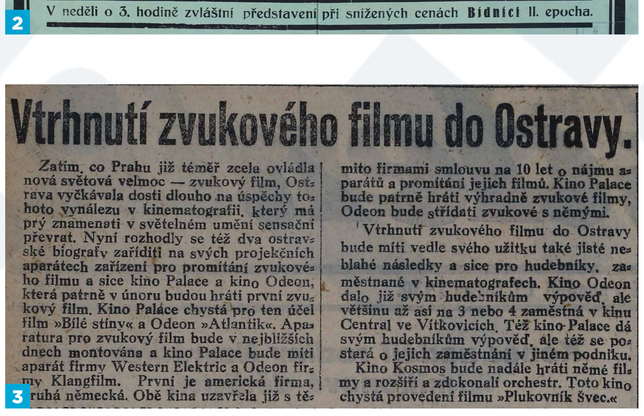
Vtrhnutí zvukového filmu do Ostravy.

Zatím co Prahu již téměř zcela ovládla nová světová velmoc — zvukový film, Ostrava vyčkávala dosti dlouho na úspěchy tohoto vynálezu v kinematografii, který má prý znamenati v světelném umění senseční převrat. Nyní rozhodly se též dva ostravské biografy zařídíti na svých projekčních aparátech zařízení pro promítání zvukového filmu a sice kino Palace a kino Odeon, která patrně v únoru budou hráti první zvukový film. Kino Paláce chystá pro ten účel film »Bílé stíny« a Odeon »Atlantik«. Aparatura pro zvukový film bude v nejbližších dnech montována a kino Palace bude míti aparát firmy Western Elektric a Odeon firmy Klangfilm. První je americká firma, druhá německá. Obě kina uzavřela již s těmito firmami smlouvu na 10 let o nájmu aparátů a promítání jejich filmů. Kino Palace bude patrně hráti výhradně zvukové filmy, Odeon bude střídati zvukové s němými.

Vtrhnutí zvukového filmu do Ostravy bude míti vedle svého užitku také jisté neblahé následky a sice pro hudebníky, zaměstnané v kinematografech. Kino Odeon dalo již svým hudebníkům výpověď, ale většinu už asi na 3 nebo 4 zaměstná v kinu Central ve Vítkovicích. Též kino Palace dá svým hudebníkům výpověď, ale též se postará o jejich zaměstnání v jiném podniku.

Kino Kosmos bude nadále hráti němé filmy a rozšíří a zdokonalí orchestr. Toto kino chystá provedení filmu »Plukovník Švec.«

3

4

Kunčice

V Kunčicích v období předmnichovské republiky kino nebylo. Podle vzpomínek kunčického rodáka Josefa Lukáše (*11. 7. 1925) navštěvovali obyvatelé Kunčic nejraději kino Edison na Kozinově ulici (dnes Závodní ulice) v Hrabůvce. Do „Edisonky" se chodilo pěšky Přibylovou ulicí, pak přes vrbinu k řece Ostravici k jejímuž překročení se využívala služba převozníka Šajtara, což tehdy stálo asi 60 haléřů tam a zpět.

Jediné kino v Kunčicích promítalo v dělnickém domově NHKG na Lešetínské ulici asi od roku 1954 do roku 1967. Po slavnostním otevření Domu kultury pracujících NHKG v Ostravě-Zábřehu (dnes Dům kultury AKORD) v únoru 1959, mohli navštěvovat obyvatelé tehdejšího sídliště Stalingrad postaveného pro zaměstnance kunčické Nové huti, kino v tomto kulturním domě.

5

I. zvukový film v Ostravě

na apparatuře Western-Electric, která jest vrcholem dokonalosti současné zvukové techniky, bude předváděn v

v Kinu Palace ve Sl. Ostravě

Bude to úchvatný velkofilm

BÍLÉ STÍNY

který dosáhl triumfálních úspěchů v celém světě. V Praze byl hrán v největším kinu 12 týdnů, ve Vídni 3 měsíce, v Brně jej navštívilo do neděle 19. t. m. 50.000 osob.

Apparaturou-Western-Electric jest opatřeno již 9.00 biografů v celém světě, v Praze z 8 zvukových kin hraje 6 na Western Electric, ve Vídni jest touto apparaturou vybaveno 18 největších biografů

6

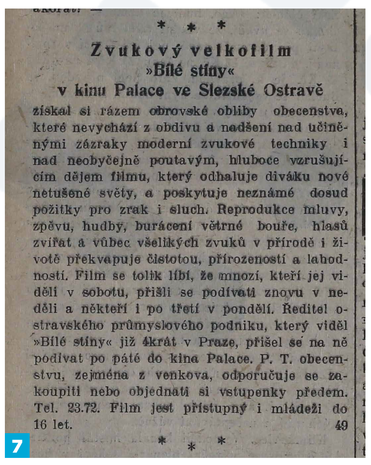
* * *

Zvukový velkofilm »Bílé stíny« v kinu Palace ve Slezské Ostravě

získal si rázem obrovské obliby obecenstva, které nevychází z obdivu a nadšení nad učiněnými zázraky moderní zvukové techniky i nad neobyčejně poutavým, hluboce vzrušujícím dějem filmu, který odhaluje diváku nové netušené světy, a poskytuje neznámé dosud požitky pro zrak i sluch. Reprodukce mluvy, zpěvu, hudby, burácení větrné bouře, hlasů zvířat a vůbec všelikých zvuků v přírodě i životě překvapuje čistotou, přirozeností a lahodnosti. Film se tolik líbí, že mnozí, kteří jej viděli v sobotu, přišli se podívati znovu v neděli a někteří i po třetí v pondělí. Ředitel ostravského průmyslového podniku, který viděl »Bílé stíny« již 4krát v Praze, přišel se na ně podívat po páté do kina Palace. P. T. obecenstvu, zejména z venkova, odporučuje se zakoupiti nebo objednáti si vstupenky předem. Tel. 23.72. Film jest přístupný i mládeži do 16 let. 49

* * *

7

8

1 Reklama Kina Palace na Zámostí ve Slezské Ostravě, 1919.

2 Plakát kina Světozor v Kunčičkách z roku 1927.

3 „Vtrhnutí zvukového filmu do Ostravy", ohlas na uvedení prvního zvukového filmu v Ostravě, noviny Polední ostravský deník 27. ledna 1930.

4 Wechsbergův hostinec na Hladnově s velkým sálem, kde se také promítaly filmy, 1970.

5 Pohled na slezskoostravské Zámostí s kinem Palace ve 30. letech 20. století.

6 Reklama na uvedení prvního zvukového filmu v Ostravě v kině Palace, noviny Duch času 21. ledna 1930.

7 Zvukový velkofilm Bílé stíny v kinu Palace ve Slezské Ostravě, ohlas na uvedení prvního zvukového filmu v Ostravě, noviny Duch času 28. ledna 1930.

8 Kino Horník v Ostravě-Kunčičkách v roce 1993.

Zábřeh

Nejstarší kino v Zábřehu bylo zřízeno v nárožním domě s hostincem, který mezi lety 1899–1900 vystavěl rolník Rudolf Šugar. Od něj v roce 1911 odkoupili podnik František Kurfirst a Ladislav Šaman, představitel místní sociální demokracie. Ještě před 1. světovou válkou provedl potřebné úpravy sálu a zřídil v něm nejstarší kino v Zábřehu nad Odrou. Po smrti Ladislava Šamana v roce 1924 začala kino provozovat Dělnická akademie pod názvem Hvězda. V roce 1926 získala licenci místní Dělnická tělocvičná jednota (DTJ), která změnila název na bio Šaman a roku 1928 na Láďa. Oba názvy byly odvozeny od jména původního majitele. Biograf disponoval 409 místy a dalšími 50 přístavky. V letech 1932 a 1933 byl přizpůsoben k promítání zvukových filmů. Od roku 1948 bylo kino přejmenováno na kino Lípa a toto pojmenování mu zůstalo až do jeho zániku. V roce 1976 kino přestalo promítat v souvislosti s připravovanou demolicí celé oblasti, kde byla naplánovaná výstavba Paláce kultury a sportu Vítkovice. Zanikl tak objekt, který byl jedním z největších společenských center v Zábřehu první poloviny 20. století a jedním z nejstarších zděných kin v kraji.

V roce 1970 bylo v Zábřehu uvedeno do provozu kino Luna. Stavba byla prohlášena za nejlepší realizaci roku 1970 v oboru individuálních staveb občanské vybavenosti Stavoprojektu v Ostravě. Projekční plocha s rozměry 18 x 9 metrů se řadila k největším v Československu. Čelní stěna kina byla původně obložena břidlicovým obkladem, v němž byla zasazena kovová plastika květu, ale ještě v průběhu 70. let byla břidlicová fasáda nahrazena plechovým oplechováním. V roce 2010 bylo kino vybaveno i díky přispění Statutárního města Ostravy kompletní technologií digitálního kina, souběžně byla zachována analogová projekce na 35 mm filmovém pásu. Kapacita sálu činí 522 míst. Od roku 2013 začala postupná modernizace kina, úpravou prošly vnitřní prostory i fasáda. V průběhu roku 2015 získal novou podobu také prostor před kinem. Provoz kina Luna zajišťuje Kulturní zařízení Ostrava-Jih. Součástí kina je také kavárna v prvním patře objektu.

5

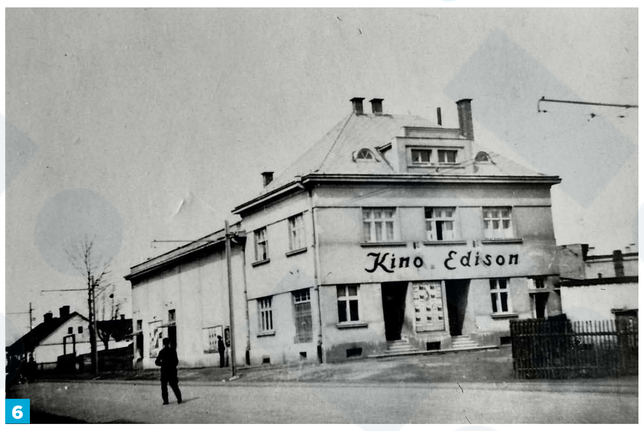

6

Hrabůvka

V roce 1929 získala organizace válečných poškozenců v Hrabůvce kinolicenci k provozu biografu. Kino bylo nově vystavěno v průběhu roku 1929 a od ledna 1930 zde probíhala filmová představení, získalo název Edison. V listopadu 1930 jej odkoupili manželé Lepkovi, kteří roku 1932 kino opatřili zvukovou aparaturou. Po roce 1948 bylo kino zařazeno do socialistického sektoru. Od 60. let se potýkalo s klesajícím počtem návštěvníků, v okolí vznikala nová moderní kina, která nabízela divákům vyšší komfort. Situaci nezachránila ani úprava kina v roce 1967, jež umožnila projekci širokoúhlých filmů. Poslední film se v Edisonu promítal na konci roku 1975, poté byl objekt předán k užívání ostravskému studiu Krátkého filmu. Budova biografu byla zbourána v prosinci 1986.

Obyvatelům nově vznikajících sídlišť sloužilo od 50. let také kino Jiskra na Odborářské ulici v Hrabůvce. Podobné kino bylo zřízeno také na vznikajícím sídlišti Stalingrad pod názvem Hutník a našli bychom jej na Pavlovově ulici v Zábřehu. Obě kina sloužila jako určité kulturní provizorium až do poloviny 70. let.

V květnu 1969 bylo otevřeno nové kino Vítek v Hrabůvce. Vystavěno bylo společně s dalším pavilonem učiliště Vítkovických železáren. Doplnilo tak objekt učiliště, obsahující kromě výukových prostor také dvě tělocvičny, hvězdárnu, krytý bazén a širokoúhlé kino. Provoz kina rovněž spadal pod střední odborné učiliště. Po roce 1989 se měnili provozovatelé kina. V roce 1999 kino provozovala společnost Bontonfilm, která se nedohodla s vlastníkem kina odborným učilištěm na výši nájemného. Po 30 letech činnosti tak kino Vítek od 1. 11. 1999 ukončilo svůj provoz.

7

8

1

2

3

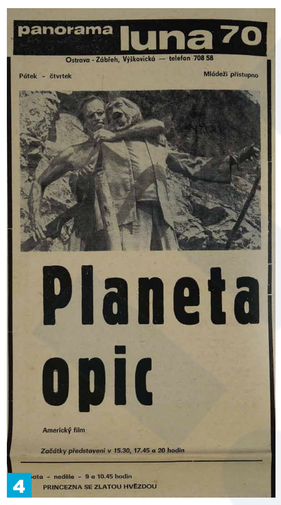

4

9

10

11

1 Jeden z nejstarších dochovaných plakátů ke kinu Láďa, uváděné němé filmy jsou dnes běžnému divákovi neznámé, v komedii Šest mušketýrů (1925) účinkoval mj. Karel Lamač, americký film Postrach ženatých aneb Vlastní cestou se v originále jmenoval Miami (1924), hlavní představitelka Betty Compson patřila ve své době k nejlépe placeným herečkám v Hollywoodu.

2 Oznámení o otevření kina Vítek, Nová svoboda, 21. 5. 1969, objekt kina je součástí Vítkovické střední průmyslové školy na Hasičské ulici.

3 Výřez z programu ostravských kin pro týden od 2. 10. až 8. 10. 1970, v provozu tehdy byla čtyři kina včetně nového kina Luna.

4 Z programu kina Luna, v týdnu od 27. 11. do 3. 12. 1970.

5 Kino Láďa, 70. léta 20. století, dům č. p. 368 stál v prodloužení ulice Sovovy v místech současného parkoviště u Ostravar Arény.

6 Kino Edison, asi 40. nebo 50. léta 20. století, budova č. p. 361 stála na křižovatce ulic U Haldy a Závodní.

7 Kino Edison, 1975, na místě bývalého kina vznikla v roce 1995 postmodernistická stavba, v níž se nachází pobočka společnosti nabízející doplňky stravy, kosmetické výrobky a parfémy.

8 Kino Vítek, 80. léta 20. století, po ukončení provozu adaptoval prostory kina pro své potřeby Taneční klub Akcent Ostrava, bývalý promítací sál slouží k tanečním vystoupením.

9 Kino Vítek, hlediště, původní kapacita činila 800 diváků.

10 Kino Luna, 70. léta 20. století, autorem návrhu kina Luna byl Ing. arch. Bronislaw Firla, na konstrukci se podílel Ing. Bohumil Kozlík a na interiéru Ing. arch. Václav Šafář.

11 Kino Luna, 2006.

Poruba

První porubské kino bylo otevřeno teprve v roce 1930 v Katolickém lidovém domě (dnes Dům farnosti na Vřesinské ulici) a neslo název Ludmila. Po 2. světové válce se dlouho těšilo vysoké návštěvnosti jako jediné kino v rychle rostoucí Porubě, a proto bylo opakovaně modernizováno. Jeho sál pojal 325 diváků. V roce 1951 změnilo název na kino Poruba, o čtyři roky později bylo přejmenováno na kino Zdar. K uzavření došlo z důvodu ztrátovosti v roce 1991.

V roce 1956 byl na dnešní Skautské ulici otevřen Závodní klub ROH (Revolučního odborového hnutí) podniku Bytostav. Disponoval víceúčelovým sálem s kapacitou 700 míst, v němž se konala také filmová představení, oficiálně pod hlavičkou kina Klub. V roce 1966 zahájil v objektu činnost Dům pionýrů, který na tuto tradici navázal.

První opravdu moderní, širokoúhlé kino s kapacitou 550 míst v Porubě vzniklo v roce 1960 na Leninově (dnes Hlavní) třídě v čp. 706 pod názvem Dukla. Zpočátku se zde promítaly i filmy, určené Klubu náročných diváků (později přenesené do Kina náročného diváka v Moravské Ostravě), byly zde uváděny i filmy v rámci Filmového festivalu pracujících, a také speciální filmové předpremiéry atraktivních filmů pro hornické obecenstvo. Kino Dukla bylo uzavřeno až koncem roku 2002. V pasáži bývalého kina působí od roku 2018 galerie se stejnojmenným názvem.

Další dvě kina jsou úzce spjata s Domem kultury OKD (dnes Dům kultury Poklad), který byl otevřen v roce 1961 na ulici Václava (dnes Matěje) Kopeckého. V roce 1965 zde vzniklo zde kino Experiment a o tři roky později letní kino Amfi. V kině Experiment, zaměřeném na nejúspěšnější snímky domácí a světové kinematografie, byly od roky 1974 pravidelně uváděny filmy v rámci mezinárodní přehlídky filmů s tématikou životního prostředí Ekofilm. V kině Amfi se nejen promítalo, ale probíhaly zde též nejrůznější společenské akce, oslavy, estrády aj. Promítání zde bylo stejně jako v kině Experiment ukončeno v roce 1996, od roku 2018 však Amfi opět slouží ke konání filmových, divadelních a koncertních představení. Také vnitřní kinosál byl v rámci náročné rekonstrukce Domu kultury Poklad obnoven a od roku 2021 je opět k dispozici divákům pod názvem Kino Poklad.

Pro úplnost je třeba zmínit také kino Perla, které bylo v roce 1969 zprovozněno v suterénu bytového domu na ulici Generála Sochora v čp. 1763. Mělo kapacitu pouhých 70 míst a promítací aparaturu jen pro 16 mm film. Zaměřeno bylo více na dětské diváky, promítalo se proto pravidelně i dopoledne a fungovaly zde i dva dětské filmové kluby. Svou činnost ukončilo patrně na konci 80. let 20. století.

Svinov

V roce 1926 zahájil místní odbor Masarykovy ligy proti tuberkulóze promítání němých filmů v sále hostince U Hurníka na Polanecké ulici. O osm let později se kino přesunulo do místní sokolovny, kde již jako kino zvukové fungovalo pod názvem kino Hvězda, s kapacitou 266 míst. Promítání v sokolovně bylo ukončeno v roce 1966 z důvodu rekonstrukce budovy. Soudě podle dochovaných programů kin bylo však kino (nyní již označené jen jako kino Svinov) přemístěno na náměstí Komunardů; ke zrušení došlo zřejmě až koncem roku 1970.

Zdar

OSTRAVA 4-PORUBA, VŘESINSKÁ UL. TEL.: 44 62 56

1. v 15.30 a 17.45 hodin — *Mládeži přístupno*
ČTYŘI SLUHOVÉ A ČTYŘI MUŠKETÝŘI
Francouzský barevný film. Veselá hudební parafáze na román A. Dumase.

Pouze ve 20.00 hodin — *Mládeži nepřístupno*
NEVĚRA PO SLOVENSKU
Barevný slovenský film v režii Juraje Jakubiska. Komedie o mužích, kterým se líbily cizí ženy.

2. – 5. Pouze v 15.30 hodin — *Mládeži přístupno*
ČERNÝ HŘEBEC
Americký barevný film. O přátelství chlapce a koně, kteří se setkali v ničivé mořské bouři. Režie Carroll Ballard.

Mládeži do 18 let nepřístupno
SMRT STOPAŘEK
Kriminální drama inspirované skutečnou událostí. Český film v režii J. Poláka.

6. – 8. Pouze v 15.30 hodin — *Mládeži přístupno*
SE ŠTÍTEM NEBO NA ŠTÍTĚ
Dramatické souboje, romantická láska a úkladná zrada na cestě z Orientu až k Baltickému moři. Režie Latif Fajzijev.

Mládeži nepřístupno
VRAŽDA BEZ DŮKAZŮ
Kriminální vyšetřování zákeřného zločinu, jenž měl kořeny v minulosti. Filmové ztvárnění románu Rudolfa Bartsche. Režie Joachim Otto a Konrad Petzold. Film produkce NDR.

30

9. – 12. Pouze v 15.30 hodin — *Mládeži přístupno*
MUŽ S VELKÝM M
O cestách, které vedou k lidskému štěstí. Rumunský barevný film v režii Manole Marcuse.

Mládeži nepřístupno
PŘINUTÍM VÁS ŽÍT
Drama lékaře, který hledal sílu k vyslovení tragické pravdy. Francouzský film v režii Serge Korbera.

13. – 15. — *Mládeži přístupno*
KAPELA ZE SHILINGBURY
O muzikantech, kteří ve staccatu našli nástroj své pomsty. Anglický film. V hlavní roli Trevor Howard. Režie Val Quest.

16. – 19. Pouze v 15.30 hodin — *Mládeži přístupno*
TŘI CHLAPI V CHALUPĚ
Vzrušující příběhy televizní rodiny dědy, otce a syna Potůčkových. Režie Josef Mach.

Mládeži nepřístupno
JEDEN Z NÁS DVOU
Dramatický zápas na život a na smrt mezi vyděračem a jeho obětí. Barevný film NSR. Režie Wolfgang Petersen.

20. – 22. — *Mládeži přístupno*
PIRÁT SEDMI MOŘÍ
Gérard Barray v hlavní roli dobrodružného filmu z napoleonských válek. Francouzský film v režii Sergia Bergonzelliho.

23. – 26. — *Mládeži přístupno*
VŠICHNI PREZIDENTOVI MUŽI
Americký film. V hlavních rolích Robert Redford a Dustin Hoffman. Vzrušující odhalení zákulisí aféry Watergate.

31

KINA
Kulturního domu ROH n. p. Bytostav v Ostravě XVI-Porubě
PROGRAM OD 6. 9. DO 4. 10. 1960

	KINO KLUB	KINO BESEDA U KAVÁRNY SLOVAN
Úterý 6. 9.	Thomas Müntzer	Thomas Müntzer
Středa 7. 9.	Vzbouření na vsi	Vzbouření na vsi
Čtvrtek 8. 9.	Pět z miliónu	Pět z miliónu
Pátek 9. 9.	Z mého života	Z mého života
Sobota 10. 9.	Probuzení	Ďábelský kruh
Neděle 11. 9.	Pohádky	Probuzení

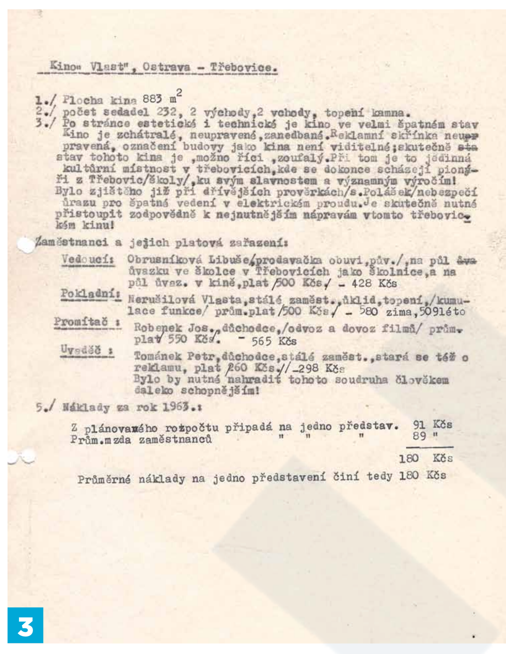

Kino „Vlast", Ostrava – Třebovice.

1./ Plocha kina 883 m2
2./ počet sedadel 232, 2 východy, 2 vchody, topení kamna.
3./ Po stránce estetické i technické je kino ve velmi špatném stavu. Kino je zchátralé, neupravené, zanedbané. Reklamní skříňka neupravená, označení budovy jako kina není viditelné; skutečný stav tohoto kina je možno říci „zoufalý. Při tom je to jediná kulturní místnost v třebovicích, kde se dokonce scházejí pionýři z Třebovic/školy/, ku svým slavnostem a významným výročím! Bylo zjištěno již při dřívějších prověrkách/s. Polášek/nebezpečí úrazu pro špatné vedení v elektrickém proudu. Je skutečně nutné přistoupit zodpovědně k nejnutnějším nápravám v tomto třebovickém kinu!

Zaměstnanci a jejich platová zařazení:
Vedoucí: Obrusníková Libuše, prodavačka obuvi, pův./, na půl úvazku ve školce v Třebovicích jako školnice, a na půl úvaz. v kině, plat /500 Kčs./ – 428 Kčs
Pokladní: Nerušilová Vlasta, stálé zaměst., úklid, topení, /kumulace funkce/ prům. plat /500 Kčs./ – 580 zima, 509 léto
Promítač: Robenek Jos., důchodce, /odvoz a dovoz filmů/ prům. plat 550 Kčs/. – 565 Kčs
Uvaděč: Tománek Petr, důchodce, stálé zaměst., stará se též o reklamu, plat 260 Kčs.// – 298 Kčs
Bylo by nutné nahradit tohoto soudruha člověkem daleko schopnějším!

5./ Náklady za rok 1963.:
Z plánovaného rozpočtu připadá na jedno představ. 91 Kčs
Prům. mzda zaměstnanců " " " 89 "
180 Kčs
Průměrné náklady na jedno představení činí tedy 180 Kčs

KRAJSKÝ FILMOVÝ PODNIK, OSTRAVA 1, Tyršova 14

Technické osvědčení 18/87
NA KOMPLEXNÍ STROJNĚ TECHNICKÉ VYBAVENÍ KINA

Dukla Ostrava MSK.
Základní technické vybavení:
Promítací stroje: Meopton 5 x B / 2447 a 2449.
Zvuková aparatura: Tesla AKT 435/ 700011.

Po provedené revizi technického zařízení bylo shledáno kompletní vybavení kina v následujícím stavu:
1. stav a výkon promítacího zařízení – vyhovuje
2. stav a výkon elektroakustického zařízení – vyhovuje
3. kvalita obrazu – vyhovuje
4. kvalita zvuku – vyhovuje
5. ochrana filmových kopií – vyhovuje
6. celková technická a bezpečnostní způsobilost kina – viz závady
7. Způsobilost promítače – vyhovuje

Podle výše uvedeného stavu vydává se technické osvědčení pro tyto druhy projekce:
B. 35mm film, obrazový formát 1:1,37 s optickým záznamem zvuku,
1:1,66 – " – – " – – " –,
1:2,35 – " – – " – – " –.

s platností od 10. února 1987 do 10. února 1988.
Ve stanovené lhůtě do 30. června 1987. budou odstraněny tyto závady:
1/ Obrazový formát 1:2,35 zamaskovat svisle pevnými maskami.
2/ Zajistit, aby kapacita akku baterií pro nouzové osvětlení byla v souladu s ČSN 34 1301 čl. 31-46/ ve Vašem případě 4,5 hod. provozu/.
3/ Pro kontrolu vlhkosti vzduchu v promítacím souboru zakoupit vlhkoměr.
4/ Pro obraz. formát 1:1,85 doporučuji zakoupit 2 ks objektivů F 77.
5/ Plánovat výkonnější promítací zařízení 2 x Meo 5 se světelným zdrojem H2

Ostrava 10. února 1987.

Ředitel podniku — podpis kontrolního technika

KRAJSKÝ FILMOVÝ PODNIK V OSTRAVĚ 11
729 60 OSTRAVA 1, Tyršova 14

KINO EXPERIMENT
DĚTSKÝ KLUB PŘÁTEL SOVĚTSKÉHO FILMU — ve 14.00 hodin
12. ZAKLETÁ NEVĚSTA
Klasická pohádka o udatném mládenci a krásné Vasilise
FILMOVÝ KLUB MLÁDEŽE v 16.00 hodin
5. BYL JEDNOU JEDEN KRÁL
Česká pohádka o pošetilém králi
skupina A a B
12. HONZA MÁLEM KRÁLEM
Hudební pohádka s J. Kornem v hlavní roli
skupina A a B
KLUB MLADÝCH PŘÁTEL SOVĚTSKÉHO FILMU — v 18.00 hod.
12. SVIŤ, MÁ HVĚZDO
Podle literární předlohy J. Donského natočil A. Mitta
KINO EXPERIMENT mimo předplatné v 18.00 hodin
5. KLADIVO NA ČARODĚJNICE
Český film O. Vávry podle předlohy V. Kaplického
ml. nepřístupný

Třebovice

Kino bylo zřízeno z iniciativy místní dělnické tělocvičné jednoty pod názvem Vlast v roce 1930 vedle hostince na dnešním Sládkovičově náměstí. Pozdější prameny uvádějí, že jeho kapacita byla 232 sedadel. Po 2. světové válce bylo promítání z důvodu válečných škod obnoveno až v roce 1951, k ukončení provozu došlo v roce 1975. Patrně ve druhé polovině 70. let byl objekt bývalého kina i hostince zbořen.

1 Program kina Zdar, duben 1982.
2 Plakát svědčí o tom, že Závodní klub ROH podniku Bytostav promítal v 60. letech 20. století nejen v kině Klub, ale také v kině Beseda, jehož přesné umístění neznáme.
3 Zpráva o špatném technickém stavu kina Vlast v Třebovicích z roku 1964.
4 Technické osvědčení na kinematografické zařízení a vybavení kina Dukla, 1987.
5 Program kina Experiment, únor 1981.
6 Budova kina zdar v roce 1981.
7 Pohled do pasáže kina Dukla, 1981.
8 Dům pionýrů, bývalý Závodní klub ROH podniku Bytostav, v roce 1975.
9 Letní kino Amfi, 1981.
10 Budova svinovské sokolovny, někdejšího sídle kina Hvězda, v roce 1985.
11 Třebovice, uprostřed bývalý hostinec, v přízemní budově vlevo bylo umístěno kino Vlast (1951).

Michálkovice

Největší nesnází zřízení kina v Michálkovicích nebylo získání kinolicence, ale zajištění vhodných prostor, bez nichž nebylo možno biografická představení pořádat. Již v roce 1914 se o získání licence pokusila samotná obec. Teprve roku 1925 byla Zemskou správou v Opavě udělena koncese pro kino spolku České srdce pro Slezsko ve Slezské Ostravě. Kino spolek provozoval v Uhrově hostinci (Čs. armády čp. 280), později mu nebyla licence obnovena. Dne 17. 12. 1932 obecní zastupitelstvo v Michálkovicích na své schůzi jednomyslně doporučilo ke schválení žádost Tělocvičné jednoty Sokol v Michálkovicích o kinolicenci pro obec Michálkovice, neboť tento spolek měl již zřízenou a úředně schválenou provozovnu. Od roku 1933 tedy provozoval kino s názvem Elektra, později pod novým jménem Slezan, TJ Sokol Michálkovice ve vlastních prostorách, kterými byl Sokolský dům postavený roku 1927 na ulici Čs. armády. Po roce 1945 převzala provoz ostravských kin Správa státních kin, k ukončení činnosti Slezanu došlo pro značnou ztrátovost dne 1. 6. 1991.

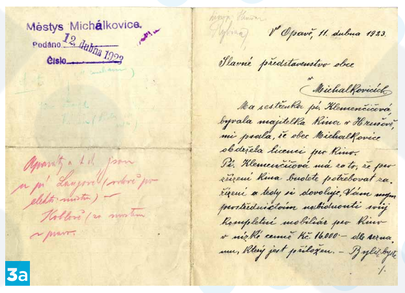

3a

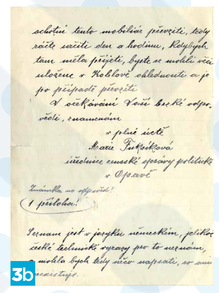
3b

4

5

Radvanice

Nejstarší filmové představení v Radvanicích se uskutečnilo roku 1909 v Bergrově hostinci, kde hrálo Mückovo elektrické divadlo. Stálé kino bylo v Radvanicích zřízeno až po získání licence k jeho provozování, to se podařilo spolku Slezská matice osvěty lidové v Radvanicích. Kino bylo otevřeno 10. 10. 1923 v hostinci Františka Břenka. Zatímco obecní kino v Bartovicích, které jsou dnes spojeny s Radvanicemi v jeden městský obvod, fungovalo pod názvem Roj a v roce 1937 se nacházelo v domě čp. 150. V lednu 1947 byla kina v obou obcích protokolárně převzata Správou státních kin v Ostravě. Radvanické kino dostalo v roce 1947 nový název Adria, ale již v listopadu následujícího roku bylo přejmenováno na kino Odboj. Za zmínku také stojí skutečnost, že v 80. letech 20. století fungoval v kinu Odboj Dětský filmový klub. Osud prvního ostravského kina se širokoúhlým plátnem, kterému se říkalo Panorama Odboj, byl zpečetěn počátkem 90. let 20. století, kdy tento filmový stánek neobstál v konkurenci nových moderních kin. Budova byla přestavěna na prostor, kde se vázaly knihy.

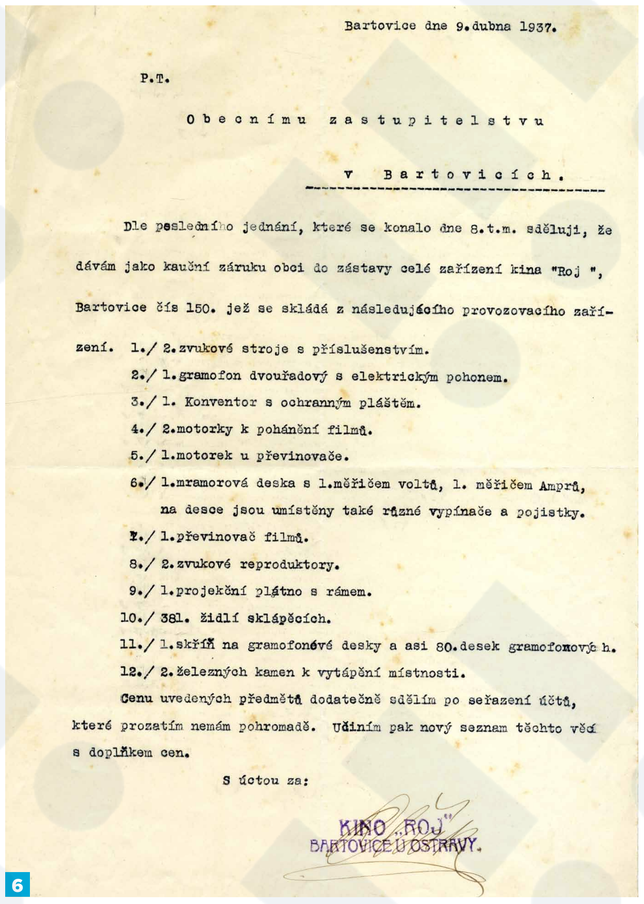
Bartovice dne 9.dubna 1937.

P.T.

Obecnímu zastupitelstvu

v Bartovicích.

Dle posledního jednání, které se konalo dne 8.t.m. sděluji, že dávám jako kauční záruku obci do zástavy celé zařízení kina "Roj ", Bartovice čís 150. jež se skládá z následujícího provozovacího zařízení. 1./ 2.zvukové stroje s příslušenstvím.
2./ 1.gramofon dvouřadový s elektrickým pohonem.
3./ 1. Konventor s ochranným pláštěm.
4./ 2.motorky k poháněni filmů.
5./ 1.motorek u převinovače.
6./ 1.mramorová deska s 1.měřičem voltů, 1. měřičem Amprů, na desce jsou umístěny také různé vypínače a pojistky.
7./ 1.převinovač filmů.
8./ 2.zvukové reproduktory.
9./ 1.projekční plátno s rámem.
10./ 36l. židlí sklápěcích.
11./ 1.skříň na gramofonové desky a asi 80.desek gramofonových h.
12./ 2.železných kamen k vytápění místnosti.
Cenu uvedených předmětů dodatečně sdělím po seřazení účtů, které prozatím nemám pohromadě. Udiním pak nový seznam těchto věcí s doplňkem cen.

S úctou za:

KINO „ROJ"
BARTOVICE U OSTRAVY.

6

Hrušov

První stálé kinematografické divadlo v Hrušově provozoval rakouský státní příslušník Michal Klemenschitz od prosince 1912 v pronajatých místnostech hrušovských hostinců. Od roku 1922 byla kinolicence v držení obce. Obecní biograf s názvem Apollo v sále hostince Jana Wilczka na Bohumínské ulici čp. 38 zahájil provoz 11. března 1922. Bylo to kino němé, představení byla doprovázena hudbou provozovanou několika hudebníky. V září 1932 byl němý film nahrazen zvukovým, ale nedokonalá aparatura způsobila menší návštěvnost. V lednu 1933 byla představení v kině Apollo nadlouho zastavena. Teprve za okupace roku 1940 byl sál znovu upraven pro potřeby kina. Projekt přestavby kina se 360 sedadly, terasou a bufetem zpracovali stavitelé Kolář a Rubý z Moravské Ostravy. Po válce bylo kino přejmenováno na Svět a v roce 1953 získalo moderní technické vybavení, což se projevilo zvýšenou návštěvností a oblibou kina. V polovině 80. let 20. století bylo rozhodnuto o demolici chátrající budovy z důvodu poškození objektu vlivem intenzivní důlní činnosti.

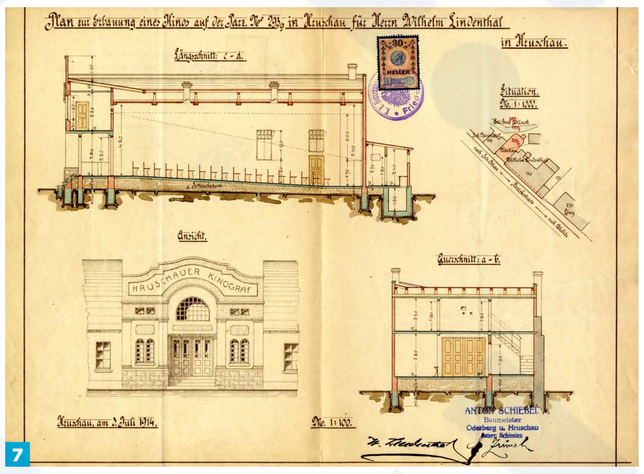

7

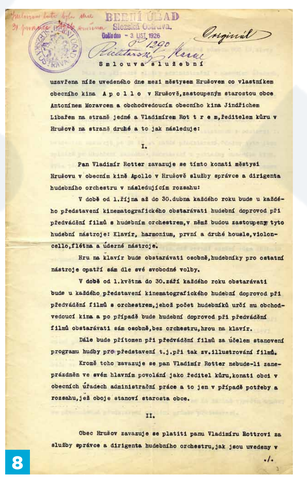
8

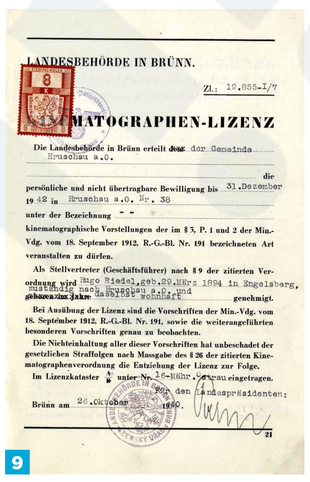
LANDESBEHÖRDE IN BRÜNN.

Zl.: 19.855-I/7

KINEMATOGRAPHEN-LIZENZ

Die Landesbehörde in Brünn erteilt dem/der Gemeinde Hruschau a.O.

die persönliche und nicht übertragbare Bewilligung bis 31.Dezember 1942 in Hruschau a.O. Nr. 38

unter der Bezeichnung - -

kinematographische Vorstellungen der im § 3, P. 1 und 2 der Min.-Vdg. vom 18. September 1912, R.-G.-Bl. Nr. 191 bezeichneten Art veranstalten zu dürfen.

Als Stellvertreter (Geschäftsführer) nach § 9 der zitierten Verordnung wird Hugo Riedel,geb.26.März 1894 in Engelsberg, zuständig nach Neuschau a.O. und gehörig zum Bezirke Mährisch Ostrau genehmigt.

Bei Ausübung der Lizenz sind die Vorschriften der Min.-Vdg. vom 18. September 1912, R.-G.-Bl. Nr. 191, sowie die weitergeführten besonderen Vorschriften genau zu beobachten.

Die Nichteinhaltung aller dieser Vorschriften hat unbeschadet der gesetzlichen Strafolgen nach Massgabe des § 26 der zitierten Kinematographenverordnung die Entziehung der Lizenz zur Folge.

Im Lizenzkataster unter Nr. 16 Mähr. Ostrau eingetragen.

Brünn am 26. Oktober 1940. Der Landespräsident:

9

1 Oznámení nadřízeného úřadu o podmínkách adaptace sálu pro kino v Michálkovicích spolku České srdce pro Slezsko z roku 1927.

2 Fotografie michálkovického kina Slezan v budově TJ Sokol z roku 1980. Pestrý program kina uváděl domácí i zahraniční filmy, např. v roce 1981 mohli diváci shlédnout francouzský film Zvíře s J. P. Belmondem (1977) nebo dnes již českou klasiku s T. Holým Za trnkovým keřem (1980).

3a Dopis ze dne 11. dubna 1923 adresovaný obci Michálkovice s nabídkou prodeje kompletního vybavení kina. Tento mobiliář hrušovského kina bývalé majitelky paní Klemenčičové (z rodiny prvního provozovatele kina v Hrušově Michala Klemenschitze) byl toho času uložen v Koblově.

3b Celou nabídku zprostředkování prodeje zařizovala jménem své příbuzné paní Marie Fuksíková, úřednice Zemské správy politické v Opavě.

4 Dobový poutač kina Odboj na ulici Těšínská v Radvanicích v roce 1980.

5 Od roku 1961 se kino Odboj nacházelo v budově bývalého Spiritistického spolku na Hvězdné ulici, který byl již dříve v letech 1952–1953 přebudován na Dům kultury. Čelní pohled na kino z roku 1980.

6 Dochovaný soupis provozovacího zařízení bartovického kina Roj z roku 1937, které v obci fungovalo od roku 1922.

7 Stavební plán přístavby kina u obytného a obchodního domu s hostincem čp. 85 tehdejšího majitele Wilhelma Lindenthala na ul. Bohumínská v Hrušově z července 1914.

8 Služební smlouva z roku 1926 uzavřená mezi obcí Hrušovem a Vladimírem Rottrem, ředitelem kůru, k zajištění služeb správce a dirigenta hudebního orchestru v obecním kině Apollo.

9 Licence ze dne 26. října 1940 k provozování kina v domě čp. 38 udělená Zemským úřadem v Brně obci Hrušov.

10 Výřez stavebního plánu přestavby kinosálu z roku 1940, která měla zajistit kvalitnější zvukový zážitek diváků.

11 Budova kina Svět na Bohumínské ulici v Hrušově z roku 1967, jejíž plánovaná generální oprava zahájena na podzim roku 1977 kino na dlouhou dobu uzavřela.

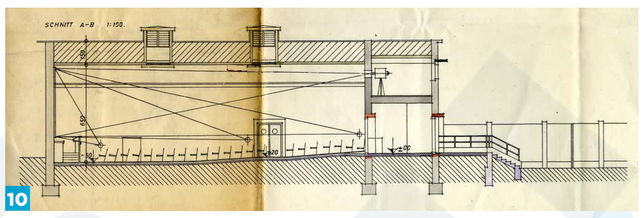

10

11

Polanka nad Odrou

Polanské kino vzniklo roku 1929 v centru obce vedle hostince U Friedlů (ul. Janovská 333) a neslo název Kino Vesmír. Na své náklady jej provozovala Tělocvičná jednota Sokol. Nedostatek finančních prostředků a starší technické zázemí neumožňovalo promítání zvukových filmů až do roku 1934.
Za druhé světové války se modernizovaná technika přesunula do sousedního Jistebníku a kino muselo přerušit svou činnost. Po roce 1945 místní národní výbor obnovil fungování kina v původním rozsahu. Budova kina se zásadní rekonstrukce dočkala na počátku 70. let 20. století zejména za přičinění brigádní činnosti místních obyvatel v rámci akce Z. Po celkové rekonstrukci byly odstraněny místnosti určené pro pohostinskou činnost. Vzniklo tak nové kulturní centrum obce, se sálem pro širokoúhlé kino a mj. také knihovnou. Na konci 80. let 20. století začala budova kina chátrat a promítání filmů se netěšilo diváckému zájmu, proto došlo 1. února 1992 k ukončení jeho činnosti. Roku 2012 se členové spolku Retrostar zasadili o obnovu téměř stoleté tradice, mj. investicí do modernějších technologií. Kino díky tomu funguje i v dnešních dnech.

2

3

Petřkovice

První petřkovické kino vzniklo v roce 1929 v bývalém hostinci Josefa Lorence. Dnes již neexistující budova stála do roku 1972 na místě současného kulturního domu v centru obce.
V kině, o jehož existenci se zmiňuje také spisovatel Milan Kundera v románu Žert, se konaly rovněž společenské akce, probíhaly schůze místních spolků a politických stran. Provozovatelem kina byla Slezská matice osvěty lidové Slezská Ostrava, která ke své nelibosti musela dotovat jeho ztrátový provoz. Po roce 1948 se kino přesunulo do prostor bývalého hostince U Lanzerů na ulici Hlučínské 266 (dnes objekt MV Stavby Vjačka, s.r.o.). Kino zde fungovalo ještě v 90. letech, kdy jej provozovala Městská správa kin. Ve vedlejší budově sídlila restaurace, která dříve nesla příznačný název U Kina (dnes U Ohřálů).

4

5

Krásné Pole

Provoz kina v obci byl postupně umístěn do dvou různých budov. Ve 30. letech 20. století upravil Čestmír Marek prostory dnešního hostince U Čestmíra pro konání společenských akcí, takže zde mohla od roku 1937 provozovat Tělocvičná jednota Sokol také kino. Jeho provoz však zastavila válka a konfiskace promítací techniky. Válečné škody na Markově hostinci prvotně iniciovaly snahu o zřízení letního kina v údolí Porubky a následně vedly roku 1950 k přesunu kina do sálu hostince Jaroslava Bednáře. Tyto prostory prošly v letech 1962–1965 patřičnou modernizací a rekonstrukcí. V jeho prostorách setrvalo kino až do roku 1991, kdy bylo pro malou návštěvnost trvale uzavřeno.

1

6

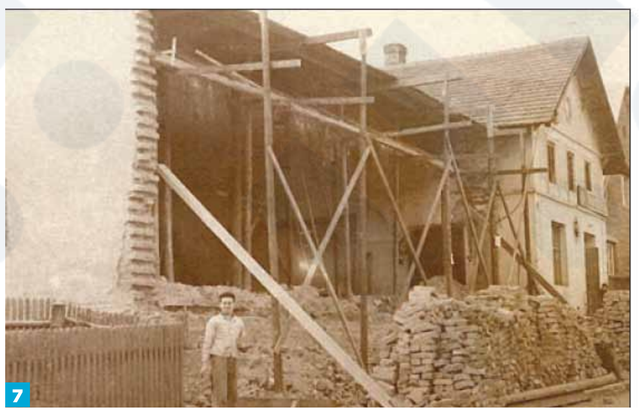
7

Plesná

Plesenské kino vzniklo roku 1951 v centru obce. Dům č. 85 patřil Františku Stařinskému, zde byla o dva roky dříve zřízena také veřejná telefonní stanice. Prvním promítaným filmem se stal sovětský snímek z období druhé světové války Mladá garda. V 70. letech 20. století se již kino netěšilo velké návštěvnosti. Stav budovy byl kontrolní komisí shledán jako zubožený a zařízení nevyhovující, na základě tohoto hodnocení bylo kino částečně dovybaveno zařízením ze zrušeného kina Hvězda ve Svinově. Objekt byl zdemolován a dnes na jeho místě stojí jiná zástavba.

8

1 Hostinec Jaroslava Bednáře v Krásném Poli okolo roku 1930. BAJGAR, Z.: Krasnické hospody. Krasničan 2013, č. 1, s. 11.
2 Polanské kino po rekonstrukci v 70. letech 20. století.
3 Polanské kino a sousední hostinec U Friedlů.
4 Restaurace U Lorenců v 60. letech 20. století, zde bylo situováno první petřkovické kino.
5 Petřkovické kino v bývalém hostinci U Lanzerů v roce 1984.
6 Restaurace U Kina v Petřkovicích v roce 1984, dnes U Ohřálů.
7 Přestavba kinosálu hostince Jaroslava Bednáře v Krásném Poli roku 1962. BAJGAR, Z.: Krasnické hospody. Krasničan 2013, č. 1, s. 11.
8 Bývalý hostinec Čestmíra Marka v centru Krásného Pole v roce 1985.